

SMĚRNICE RADY

ze dne 2. dubna 1979

o ochraně volně žijících ptáků

(79/409/EHS)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na článek 235 této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise¹,

s ohledem na stanovisko Evropského parlamentu²,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a sociálního výboru³,

vzhledem k tomu, že prohlášení Rady ze dne 22. listopadu 1973 o akčním programu Evropských společenství v oblasti životního prostředí⁴ vyzývá ke specifickým opatřením na ochranu ptáků a je doplněno usnesením Rady Evropských společenství a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, ze dne 17. května 1977 o pokračování a provádění politiky a akčního programu Evropského společenství v oblasti životního prostředí⁴;

vzhledem k tomu, že početnost velkého množství druhů volně žijících ptáků přirozeně se vyskytujících na evropském území členských států klesají, a to v některých případech velmi rychle; že tento pokles představuje vážnou hrozbu pro ochranu přírodního prostředí, především protože takový vývoj ohrožuje biologickou rovnováhu;

vzhledem k tomu, že druhy volně žijících ptáků přirozeně se vyskytující na evropském území členských států jsou zejména stěhovavé druhy; že takové druhy tvoří společné dědictví a jejich účinná ochrana je typický problém životního prostředí překračující hranice státu, který vyžaduje společnou odpovědnost;

vzhledem k tomu, že životní podmínky ptáků v Grónsku jsou zásadně odlišné od jiných oblastí evropského území členských států, s ohledem na obecné okolnosti a zejména podnebí, malou hustotu osídlení a výjimečnou rozlohu a zeměpisnou polohu tohoto ostrova;

vzhledem k tomu, že by se tato směrnice proto na Grónsko neměla vztahovat;

¹ Úř. věst. C 24, 1. 2. 1977, s. 3; Úř. věst. C 201, 23. 8. 1977, s. 2.

² Úř. věst. C 163, 11. 7. 1977, s. 28.

³ Úř. věst. C 152, 29. 6. 1977, s. 3.

⁴ Úř. věst. C 139, 13. 6. 1977, s. 1.

vzhledem k tomu, že zachování druhů volně žijících ptáků vyskytujících se v přírodě na evropském území členských států je pro uskutečnění cílů Společenství v oblastech zlepšování životních podmínek, harmonického rozvoje hospodářské činnosti v celém Společenství a nepřetržitého a vyváženého rozšiřování v rámci společného trhu nezbytné, avšak Smlouva pro to nestanoví potřebné specifické pravomoci;

vzhledem k tomu, že přijímaná opatření je nutno uplatnit na různé činitele ovlivňující početnost ptáků, a sice na následky lidské činnosti, zejména na ničení a znečišťování stanovišť ptáků, na odchyt a usmrcování ptáků člověkem a obchod vyplývající z takových postupů; že přísnost těchto opatření by v rámci strategie ochrany ptactva měla být upravena podle specifické situace různých druhů;

vzhledem k tomu, že cílem je dlouhodobá ochrana přírodních zdrojů a péče o ně jako o nedílnou součást dědictví evropských národů; že to umožňuje regulovat přírodní zdroje a usměrňovat jejich využívání na základě opatření nezbytných pro uchovávání a zlepšení přírodní rovnováhy mezi druhy v rámci únosných mezí;

vzhledem k tomu, že zachování, udržování nebo obnova dostatečné rozmanitosti a rozlohy stanovišť jsou pro ochranu všech druhů ptáků nezbytné; že některé druhy ptáků by měly být předmětem zvláštních opatření chránících jejich stanoviště, aby v rámci jejich areálů rozšíření bylo zajištěno jejich přežití a rozmnožování; že taková opatření také musí brát v úvahu stěhovavé druhy a musí být koordinována s ohledem na vytvoření komplexního celku;

vzhledem k tomu, že je nezbytné zabránit negativním dopadům komerčních zájmů, které vyvolávají nepříznivý tlak na stupeň využívání ptačích populací, je nutno uplatnit všeobecný zákaz uvádění na trh a veškeré odchylky omezit jen na druhy, jejichž biologický stav to umožňuje s přihlédnutím ke specifickým podmínkám v jednotlivých oblastech;

vzhledem k tomu, že ve Společenství jako celku mohou být určité druhy loveny, s ohledem na vysokou početnost jejich populací, zeměpisné rozšíření a reprodukční potenciál, což představuje přijatelné využití, jsou-li stanoveny a dodržovány určité limity a je-li takový lov slučitelný s udržením populace těchto druhů na uspokojivé úrovni;

vzhledem k tomu, že je nezbytné zakázat různé prostředky, zařízení nebo metody hromadného nebo nevýběrového odchytu či usmrcování a rovněž lovení z určitých dopravních prostředků, s ohledem na nadměrné snížení početnosti, jež u příslušných druhů způsobují nebo mohou způsobit;

vzhledem k tomu, že s ohledem na význam, který je možno přikládat některým specifickým situacím, by za určitých podmínek měla existovat možnost udělovat odchylky, které by dlouhodobě a pravidelně sledovala Komise;

vzhledem k tomu, že ochrana ptáků, zejména stěhovavých, představuje i nadále problém vyžadující vědecký výzkum; že takový výzkum rovněž umožní posoudit účinnost přijatých opatření;

vzhledem k tomu, že by mělo být po konzultacích s Komisí postaráno o to, aby vysazení některých druhů volně žijících ptáků, které se na evropském území členských států v přírodě nevyskytují, nepoškodilo místní rostliny a živočichy;

vzhledem k tomu, že Komise každé tři roky vypracuje a rozešle členským státům souhrnnou zprávu založenou na informacích, které jí členské státy o provádění vnitrostátních právních předpisů přijatých podle této směrnice předložily;

vzhledem k tomu, že je nezbytné urychleně přizpůsobovat některé přílohy této směrnice z hlediska dosaženého technického a vědeckého pokroku; že pro usnadnění uplatňování opatření potřebných pro tento účel by měl být stanoven postup zavádějící úzkou spoluprací mezi členskými státy a Komisí ve Výboru pro přizpůsobení technickému a vědeckému pokroku,

PŘIJALA TUTO SMĚRNICI:

Článek 1

1. Tato směrnice se týká ochrany všech druhů ptáků přirozeně se vyskytujících ve volné přírodě na evropském území členských států, na něž se vztahuje Smlouva. Zahrnuje ochranu, regulování těchto druhů a péči o ně a stanoví pravidla pro jejich využívání.
2. Vztahuje se na ptáky, jejich vejce, hnízda a stanoviště.
3. Tato směrnice se nevztahuje na Grónsko.

Článek 2

Členské státy přijmou opatření nezbytná k tomu, aby populace druhů uvedených v článku 1 byly zachovány na úrovni nebo přivedeny na úroveň, která odpovídá zejména ekologickým, vědeckým a kulturním požadavkům, přičemž budou brát v úvahu hospodářské požadavky a požadavky rekreace.

Článek 3

1. S přihlédnutím k požadavkům uvedeným v článku 2 přijmou členské státy nezbytná opatření na ochranu, zachování nebo obnovení dostatečné rozmanitosti a rozlohy stanovišť pro všechny druhy ptáků, na které se vztahuje článek 1.
2. Ochrana, uchování a obnova biotopů a stanovišť bude zahrnovat zejména následující opatření:
 - a) zřizování chráněných území;
 - b) udržování a péči v souladu s ekologickými potřebami stanovišť uvnitř chráněných území i mimo ně;
 - c) obnovu zničených biotopů;
 - d) vytváření biotopů.

Článek 4

1. Druhy uvedené v příloze I musí být předmětem zvláštních opatření týkajících se ochrany jejich stanovišť s cílem zajistit přežití těchto druhů a rozmnožování v jejich areálu rozšíření.

V této souvislosti musí být brány v úvahu:

- a) druhy ohrožené vyhubením,
- b) druhy citlivé vůči specifickým změnám na jejich stanovišti,
- c) druhy pokládáné za vzácné s ohledem na málo početné populace nebo prostorově omezené místní rozšíření,
- d) ostatní druhy vyžadující zvláštní pozornost z důvodů specifického charakteru jejich stanoviště.

Trendy a kolísání početnosti populací musí být zohledněny jako podklady pro hodnocení.

Členské státy především označí území nejvhodnější z hlediska počtu druhů a rozlohy jako zvláště chráněné oblasti určené pro ochranu těchto druhů, přičemž vezmou v úvahu jejich požadavky na ochranu na pevnině a na moři v zeměpisné oblasti, na niž se tato směrnice vztahuje.

2. Členské státy přijmou obdobná opatření pro pravidelně se vyskytující stěhovavé druhy, které nejsou uvedeny v příloze I, přičemž vezmou v úvahu potřebu jejich ochrany na moři a na pevnině v zeměpisné oblasti, na niž se tato směrnice vztahuje, pokud jde zimoviště, místa zastávek na jejich tahových cestách, místa, kde se tažné druhy rozmnožují a pelichají. V této souvislosti věnují členské státy zvláštní pozornost ochraně mokřadů, a zejména mokřadů mezinárodního významu.

3. Členské státy zašlou Komisi veškeré příslušné informace, aby mohla vyvinout odpovídající iniciativu s ohledem na koordinaci nezbytnou k tomu, aby území uvedená v odstavci 1 a 2 vytvořila souvislý celek, který by splňoval požadavky těchto druhů na moři i na pevnině v zeměpisné oblasti, na niž se tato směrnice vztahuje.

4. S ohledem na ochranu oblastí uvedených v odstavcích 1 a 2 přijmou členské státy vhodná opatření pro předcházení znečišťování nebo poškozování stanovišť nebo jakýchkoli rušivých zásahů, které negativně ovlivňují ptáky, pokud by mohly být významné z hlediska cílů tohoto článku. Členské státy musí rovněž usilovat o předcházení znečišťování nebo poškozování stanovišť mimo tyto chráněné oblasti.

Článek 5

Aniž jsou dotčeny články 7 a 9, přijmou členské státy opatření nezbytná k vytvoření obecné právní úpravy ochrany všech druhů ptáků uvedených v článku 1, která zejména zakáže:

- a) úmyslné usmrcování nebo odchyt jakýmkoli způsobem,
- b) úmyslné ničení nebo poškozování jejich hnízd a vajec nebo odstraňování hnízd,
- c) sběr jejich vajec ve volné přírodě a jejich držení, a to i prázdných,

- d) úmyslné vyrušování těchto ptáků, zejména během rozmnožování a odchovu mláďat, pokud by šlo o vyrušování významné z hlediska cílů této směrnice,
- e) držení druhů ptáků, jejichž lov a odchyt jsou zakázány.

Článek 6

1. Aniž jsou dotčena ustanovení odstavců 2 a 3, zakáží členské státy u všech druhů ptáků uvedených v článku 1 prodej, přepravu za účelem prodeje, držení za účelem prodeje a nabízení za účelem prodeje živých nebo mrtvých ptáků a jakýchkoli snadno rozpoznatelných částí těchto ptáků nebo odvozenin.

2. Činnosti uvedené v odstavci 1 nejsou zakázány, týkají-li se druhů uvedených v příloze III/1, za předpokladu, že ptáci byli legálně usmrceni či odchyceni nebo získáni jiným zákonným způsobem.

3. Členské státy mohou u druhů uvedených v příloze III/2 povolit na svém území činnosti uvedené v odstavci 1 a stanovit při tom určitá omezení za předpokladu, že ptáci byli legálně usmrceni nebo odchyceni nebo získáni jiným zákonným způsobem.

Členské státy, které chtějí udělit takové povolení, musí věc nejprve projednat s Komisí, s níž společně posoudí, zda by uvádění jedinců příslušného druhu na trh ohrozilo nebo mohlo ohrozit početnost populace, zeměpisné rozšíření nebo úspěšnost rozmnožování v celém Společenství. Pokud by toto posouzení prokázalo, že zamýšlené povolení povede z pohledu Komise k ohrožení či možnému ohrožení kteréhokoli z dotčených druhů, předloží Komise příslušnému členskému státu zdůvodněné doporučení, v němž uvede své nesouhlasné stanovisko k uvádění příslušných druhů na trh. Pokud podle názoru Komise takové riziko neexistuje, uvědomí o tom příslušný členský stát.

Doporučení Komise bude vyhlášeno v *Úředním věstníku Evropských společenství*.

Členské státy, které vydají povolení podle tohoto odstavce, budou pravidelně ověřovat, zda jsou podmínky pro udělení takového povolení plněny.

4. U druhů uvedených v příloze III/3 zajistí Komise vypracování studií o jejich biologickém stavu a o tom, jaké dopady má na tento stav jejich uvádění na trh.

Nejpozději čtyři měsíce před uplynutím lhůty podle čl. 18 odst. 1 této směrnice předloží Komise výboru uvedenému v článku 16 zprávu a své návrhy na zařazení těchto druhů do přílohy III/2.

Až do tohoto rozhodnutí mohou členské státy na tyto druhy uplatňovat stávající vnitrostátní předpisy, aniž je dotčeno ustanovení odstavce 3.

Článek 7

1. S ohledem na početnost populace, zeměpisné rozšíření a úspěšnost rozmnožování ve Společenství mohou být druhy uvedené v příloze II loveny podle vnitrostátních právních předpisů daného státu. Členské státy zajistí, aby lov těchto druhů nenarušil úsilí o jejich zachování v oblasti jejich rozšíření.

2. Druhy uvedené v příloze II/1 mohou být loveny na moři i na pevnině v zeměpisné oblasti, na niž se vztahuje tato směrnice.

3. Druhy uvedené v příloze II/2 mohou být loveny pouze v členských státech, které jsou u jejich jmen uvedeny.

4. Členské státy zajistí, aby lov včetně případného sokolnictví byl prováděn v souladu s platnými vnitrostátními předpisy a v souladu se zásadami rozumného využívání a ekologicky vyvážené regulace příslušných ptačích druhů a že tento lov je u populací těchto druhů, zejména stěhovavých, slučitelný s opatřeními vyplývajícími z článku 2. Postarají se zejména o to, aby druhy, na které se předpisy o lovu vztahují, nebyly loveny během období odchovu mláďat ani v jednotlivých stádiích rozmnožování. V případě stěhovavých druhů se zejména postarají o to, aby druhy, na něž se předpisy o lovu vztahují, nebyly loveny během období rozmnožování nebo během období jejich návratu na hnízdiště. Členské státy zašlou Komisi veškeré příslušné informace o praktickém uplatňování svých loveckých předpisů.

Článek 8

1. Pokud jde o lov, odchyt nebo usmrcování ptáků v souladu s touto směrnicí, zakázou členské státy užití všech prostředků, zařízení nebo metod, jimiž jsou ptáci ve velkém měřítku nebo nevýběrovým způsobem chytáni nebo usmrcováni nebo jejichž použití by mohlo způsobit vymizení druhů v určitých územích, a to zejména druhů, které jsou uvedeny v příloze IV a).

2. Členské státy navíc zakázou jakýkoli lov z dopravních prostředků uvedených v příloze IV b) a za podmínek uvedených tamtéž.

Článek 9

1. Pokud neexistuje jiné uspokojivé řešení, mohou se členské státy odchýlit od ustanovení článků 5, 6, 7 a 8 z následujících důvodů:

- a) – v zájmu veřejné zdraví a bezpečnosti,
 - v zájmu bezpečnosti leteckého provozu,
 - pro předcházení závažných škod na úrodě, dobytku, lesích, rybářství a vodním hospodářství,
 - za účelem ochrany rostlin a živočichů;
- b) pro účely výzkumu a výuky, opětovného osídlení určitého území populací druhu nebo vysazení v původním areálu výskytu druhu a pro chov v zajetí pro tyto účely;
- c) aby v malém množství za přísně kontrolovaných podmínek a na základě výběru umožnily odchyt, držení nebo jiné rozumné využívání některých druhů ptáků.

2. Odchytky musí upřesnit:

- druhy, na něž se vztahují,
- prostředky, zařízení nebo metody povolené pro odchyt nebo usmrcování,
- charakter rizika a časové a místní okolnosti, kdy lze takové odchytky povolit,

- orgán, který je oprávněn vyhlásit, že požadované podmínky nastaly, a rozhodnout, jaké prostředky, zařízení nebo metody mohou být použity, za jakých omezení a kým,
 - kontroly, které budou prováděny.
3. Členské státy zašlou každoročně Komisi zprávu o provádění tohoto článku.
 4. Na základě poskytnutých informací, a zejména na základě informací sdělených Komisi podle odstavce 3 musí Komise vždy dbát, aby důsledky těchto odchylek nebyly v rozporu s touto směrnicí. Za tímto účelem přijme odpovídající opatření.

Článek 10

1. Členské státy podpoří výzkum a jakékoli činnosti nezbytné pro ochranu, využívání populací všech druhů ptáků uvedených v článku 1 a pro péči o ně.
2. Zvláštní pozornost musí být věnována výzkumu a činnostem zaměřeným na jednotlivé body přílohy V. Členské státy zašlou Komisi veškeré informace nezbytné pro přijetí odpovídajících opatření ke koordinaci výzkumu a dalších činností uvedených v tomto článku.

Článek 11

Členské státy dbají, aby vysazování druhů ptáků, jež se ve volné přírodě na evropském území členských států nevyskytují, nepříznivě neovlivnilo místní rostliny a živočichy. V této souvislosti jednají s Komisí.

Článek 12

1. Po uplynutí lhůty uvedené v čl. 18 odst. 1 předloží členské státy Komisi každé tři roky zprávu o provádění vnitrostátních předpisů vydaných na základě této směrnice.
2. Na základě informací uvedených v odstavci 1 vypracuje Komise každé tři roky souhrnnou zprávu. Část návrhu zprávy týkající se informací poskytnutých určitým členským státem bude předložena orgánům tohoto členského státu k ověření. Konečná verze zprávy bude předložena členským státům.

Článek 13

Uplatnění opatření přijatých na základě této směrnice nesmí, pokud jde o ochranu druhů ptáků uvedených v článku 1, vést ke zhoršení současné situace.

Článek 14

Členské státy mohou zavést přísnější ochranná opatření, než stanoví tato směrnice.

Článek 15

Změny, které jsou nezbytné pro úpravu příloh I a V této směrnice v souladu s technickým a vědeckým pokrokem, a změny uvedené v druhém pododstavci čl. 6 odst. 4 budou přijaty postupem podle článku 17.

Článek 16

1. Pro účely změn uvedených v článku 15 této směrnice se zřizuje Výbor pro přizpůsobení technickému a vědeckému pokroku (dále jen „výbor“) složený ze zástupců členských států, kterému předsedá zástupce Komise.
2. Výbor přijme svůj jednací řád.

Článek 17

1. Má-li být zahájen postup podle tohoto článku, přednese věc výboru jeho předseda, a to buď z vlastního podnětu, nebo na žádost zástupce členského státu.
2. Zástupce Komise předloží výboru návrh opatření, která mají být přijata. Výbor zaujme stanovisko k návrhu ve lhůtě, kterou stanoví předseda podle naléhavosti věci. Stanovisko se přijímá většinou 41 hlasů, přičemž hlasům členských států je přidělena váha podle čl. 148 odst. 2 Smlouvy. Předseda nehlasuje.
3.
 - a) Komise přijme zamýšlená opatření, jsou-li v souladu se stanoviskem výboru.
 - b) Pokud zamýšlená opatření nejsou v souladu se stanoviskem výboru nebo pokud výbor žádné stanovisko nezaujme, předloží Komise Radě neprodleně návrh opatření, která mají být přijata. Rada se usnese kvalifikovanou většinou.
 - c) Pokud se Rada neusnese do tří měsíců ode dne, kdy jí byl návrh předán, přijme navrhovaná opatření Komise.

Článek 18

1. Členské státy přijmou právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí do dvou let ode dne jejího oznámení. Uvědomí o nich Komisi.
2. Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátního práva, která přijmou v oblasti působnosti této směrnice

Článek 19

Tato směrnice je určena členskými státem.

V Lucemburku dne 2. dubna 1979.

Za Radu
předseda
J. FRANCIOS-POINCET

PŘÍLOHA I

Seznam chráněných druhů a poddruhů ptáků.

PŘÍLOHA II

Druhy uvedené v této příloze mohou být loveny v níže uvedených členských státech podle vnitrostátních právní předpisů.

PŘÍLOHA III

Druhy této přílohy mohou být na území všech členských států uvedeny na trh při současném dodržení vnitrostátních předpisů.

PŘÍLOHA IV

- a) – Smyčky (pytlácká oka), lepidla, háčky, slepá nebo zmrzačená živá zvířata použitá jako návnada, magnetofony, elektrická zařízení schopná usmrtit nebo omráčit.
- Zdroje umělého světla, zrcadla, zařízení na osvětlení cílů, hledí pro střelbu v noci s elektronickým zařízením na zvětšení nebo konverzi obrazu.
- Výbušniny.
- Sítě, pasti, jed a návnady s jedem nebo s anestetickým prostředkem.
- Poloautomatické a automatické zbraně se zásobníkem schopným pojmout více než dva náboje.
- b) – Letadlo, motorová vozidla.
- Lodi jedoucí rychlostí vyšší než pět km/h. Na otevřeném moři mohou členské státy z bezpečnostních důvodů povolit použití motorových lodí s maximální rychlostí 18 km/h. O jakémkoli uděleném povolení uvědomí členské státy Komisi.

PŘÍLOHA V

- a) Vnitrostátní seznamy druhů ohrožených vyhynutím nebo zvláště ohrožených druhů s ohledem na jejich zeměpisné rozšíření.
- b) Seznam a ekologický popis oblastí obzvláště významných pro stěhovavé druhy na tažných trasách, zimovištích a hnízdištích.
- c) Seznam údajů o populačních stavech stěhovavých druhů na základě kroužkování.
- d) Posuzování vlivu metod odebrání z volné přírody na populační stavy.
- e) Vývoj a zdokonalování metod předcházení škod způsobených ptáky.
- f) Stanovení role určitých druhů jako ukazatelů znečištění.
- g) Studium nepříznivých účinků chemického znečištění na populační stavy druhů ptáků.